

Notat om tilråding av vedtak om oppheving av vernesone

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Til: Seksjonssjef Lise Charlotte Rokkones

Dato: 1. november 2024

Fra: Seksjon fiskehelse og fiskevelferd

Saksnummer: 2024/285487

FASTSETTELSE AV ENDRINGSFORSKRIFT

-om opphevelse av vernesonen i restriksjonssoneforskrift for ILA i Sveio, Bømlo og Stord kommuner, Vestland.

Innholdet i forskriftsforslaget:

Forskrifter om restriksjonssone for infeksjøs lakseanemi (ILA) opprettes for å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen hos fisk i forskriftens virkeområde.

Vi foreslår nå en endring av [Forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi \(ILA\) hos akvakulturdyr, Sveio, Bømlo og Stord kommuner, Vestland - Lovdata](#)

I forskriftens § 2 om virkeområde, oppheves vernesonen rundt lokalitetene 11559 Grimsholmen i Sveio kommune og 11513 Andal i Bømlo kommune, med virkning fra 2. november 2024. Dagens overvåkingssone oppheves samme dato. Lokaliteter som tidligere var omfattet av overvåkingssonen, tas ut av restriksjonssoneforskriften 2. november 2024. Ny overvåkingssone vil utgjøre det området som tidligere var vernesone. Restriksjonssonen går over i en overvåkingssone fra 2. november 2024. Den foreslåtte overvåkingssonen vil gjelde i to år fra vernesonen ble opphevet, altså til 2. november 2026.

Utover opphevelse av vernesonen og endring av overvåkingssonens utstrekning, foretas det følgende endringer i restriksjonssoneforskriften:

For forskrifter som endres etter september 2023, hvor vernesonen oppheves, avviker vi fra forskriftsmalen og tar ikke inn et nytt ledd i § 10 med forbud mot å flytte fisk fra overvåkingssonen. Gjeldende dyrehelseregelverk har ikke bestemmelser om ulike kategorier av helsestatus, og det er derfor ikke lenger behov for forbud mot flytting av fisk fra overvåkingssonen.

Kravene til overvåking vil fortsatt gjelde i to år til.

Bakgrunn:

Vernesonen i restriksjonssoneforskriften har sin bakgrunn i utbrudd av fiskesykdommen ILA ved lokalitet 11559 Grimsholmen i Sveio kommune i mai 2024, og ved lokalitet 11513 Andal i Bømlo kommune i juni 2024.

Forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Sveio, Bømlo og Stord kommuner, Vestland, ble fastsatt 23. mai 2024 som følge av ILA-utbruddet på lokalitet 11559 Grimsholmen, og endret 5. juli 2024 som følge av ILA-utbrudd på lokalitet 11513 Andal i Bømlo kommune.

Mattilsynet, tilsynsdivisjon akvakultur, avdeling akvakultur sør, sendte 17. oktober 2024 anmodning til Mattilsynets hovedkontor ved seksjon fiskehelse og fiskevelferd om å oppheve vernesonen rundt lokalitetene 11559 Grimsholmen og 11513 Andal 2. november 2024.

I anmodningen opplyste tilsynsdivisjonen at utbruddslokaliteten Grimsholmen ble tømt for fisk 31. mai 2024, og at opprydding, vask og desinfeksjon av anlegget ble godkjent av Mattilsynet 29. juli 2024. Pålagt tre måneders brakklegging ble påbegynt samme dato. Lokalitet 11513 Andal ble tømt for fisk 5. juli 2024, og fikk godkjent utført vask og desinfeksjon fra og med 2. august 2024. Pålagt tre måneders brakklegging ble påbegynt samme dato. Det vil si at pålagt tre måneders brakklegging vil være oppfylt 2. november 2024.

Vernesonen omfatter i tillegg til lokalitetene Grimsholmen og Andal, lokalitetene 10300 Hillersvik, 11574 Breivik S, 11511 Hattasteinen og 16497 Langevågen Slaktemerd. Av lokalitetene som ligger i vernesonen er det i tillegg til utbruddslokalitetene, kun 11574 Breivik S som har hatt fisk stående i sjø etter forskriften ble fastsatt. Lokalitet Breivik S er tømt for fisk, og vask og desinfeksjon av anlegget ble godkjent av Mattilsynet 23. juli 2024. 16497 Langevågen Slaktemerd fikk godkjent vask og desinfeksjon 4. september 2024. Slaktemerden skal etter § 5 fjerde ledd gjennomføre brakklegging i minimum 6 uker av den felles brakkleggingsperioden av sjøanleggene i vernesonen. Dette kravet ble innfridd 16. oktober 2024. Pålagt to måneders felles brakklegging av lokalitetene i vernesonen ble påbegynt 2. august 2024.

Tilsynsdivisjonen mener alle forhold som er beskrevet i forskriftens § 13 om krav til opphevelse av vernesonen vil være oppfylt 2. november 2024, og anmoder derfor hovedkontoret om å oppheve tiltakene i vernesonen og gjøre vernesonen om til ny overvåkingssone fra samme dato.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd er enig i tilsynsdivisjonens vurdering, og ber om at vedlagte endringsforskrift om opphevelse av vernesonen fastsettes.

Restriksjonssoneforskriften skal i tråd med forskriftens § 18 andre ledd, oppheves automatisk to år etter fastsettelse av endringsforskrift som opphever vernesonen i samsvar med forskriftens § 13. Restriksjonssoneforskriften vil derfor oppheves automatisk 2. november 2026.

Formål:

Formålet med forskrift om restriksjonssone er å hindre videre spredning av ILA. Formålet med foreslåtte endring av forskriften er å oppheve vernesonen nå som kravene for sykdomsbekjempelse er oppfylt. Området går nå over i neste fase med overvåking av ILA.

Høring:

Opphevelsen av vernesonen skjer i tråd med anvisning i forskriften og trenger ikke særlig høring, se forskriftens § 13.

Tilråding:

Basert på vurderingene ovenfor, tilrår seksjon fiskehelse og fiskevelferd at vedlagte forskrift om endring av forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Sveio, Bømlo og Stord kommuner, Vestland, fastsettes.

Vedlegg:

Forskrift om endring av forskrift 23. mai 2024 nr. 819 om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Sveio, Bømlo og Stord kommuner, Vestland

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet, hovedkontoret 1. november 2024 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, delegeringsvedtak 5. mai 2004 og forskrift 6. april 2022 nr. 632 som utfyller dyrehelseforskriften med bestemmelser om melding, rapportering overvåking, utryddelsesprogram og sykdomsfri status for bestemte dyresykdommer (dyrehelseovervåkningsforskriften) § 3, jf. forordning (EU) 2020/689 art. 58.

I

I forskrift 23. mai 2024 nr. 819 om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Sveio, Bømlo og Stord kommuner, Vestland, gjøres følgende endringer.

Tittel på forskriften skal *endret* lyde: «*Forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Sveio og Bømlo kommuner, Vestland.*»

§ 2 skal *endret* lyde:

Forskriften gjelder opprettelse av restriksjonssone bestående av vernesone og overvåkningssone i Sveio, Bømlo og Stord kommuner i Vestland fylke.

Vernesonen omkring lokalitetene 11559 Grimsholmen i Sveio kommune og 11513 Andal i Bømlo kommune oppheves med virkning fra 2. november 2024. Området som omfattet vernesonen vil fra 2. november 2024 utgjøre ny overvåkingssone.

Overvåkingssonen omfatter lokalitetene 11513 Andal, 11559 Grimsholmen, 10300 Hillersvik, 11574 Breivik S, 11511 Hattasteinen og 16497 Langevågen Slaktemerd, og avgrensnes:

- *Fra Kvitaneset på Sveio (5,307358; 59,601965) i rett linje til et punkt i nordvest i havet (5.30574; 59.60251), videre med en 5 km sirkel fra lokaliteten 11513 Andal til Kvernavik i Bømlo (5.22663; 59.59287)*
- *Fra Mosterhamn i Bømlo (5.38972; 59.70141) med en 5 km sirkel fra lokaliteten 11559 Grimsholmen til et punkt i sjøen sør for kommunegrensen mellom Bømlo og Sveio (5.43278; 59.69978), videre i rett linje øst over Bømlafjorden til Martinneset*

på Sveio (5.45695; 59.69879)

- *Fra Brendeskogen i Bømlo (5.23800; 59.68094) i en 5 km sirkel fra lokaliteten 11513 Andal til et punkt vest på Midtøya i Bømlo (5.24681; 59.68106)*
- *Over Børøyfrjoden fra Midtøya (5.25617; 59.68078) i en 5 km sirkel fra lokaliteten 11513 Andal til et punkt i sjøen ved Klubbaskjera (5.291629; 59.674809), videre øst mot Klubben på Bømlo (5,299592; 59,674154)*

Koordinatene er angitt i desimal grader.

I vedlagte kart er overvåkingssonen merket med gult.

Kapittel II om tiltak i vernesonen oppheves.

§ 10 skal *endret* lyde:

Anlegg med laksefisk i sjø skal minst ha månedlig helsekontroll med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte. Prøveuttak skal skje slik det fremgår av [vedlegg 2](#) til forskriften.

For 16497 Langevågen Slaktemerd gis det unntak fra kravet om månedlig helsekontroll som følger av første ledd.

§ 13 skal *endret* lyde:

Etter at all laksefisk fra anleggene i vernesonen er slaktet ut, anlegg og utstyr forskriftsmessig rengjort og desinfisert, lokalitetene har gjennomført en samordnet brakkelegging av vernesonen i minimum to måneder og anlegg der det er påvist ILA er brakklagt i minimum tre måneder, kan Mattilsynet vedta at vernesonen skal oppheves. *Fra samme dato gjøres vernesonen om til ny overvåkingssone. Vernesonen omkring lokalitetene 11559 Grimsholmen i Sveio kommune og 11513 Andal i Bømlo kommune oppheves med virkning fra 2. november 2024. Området som var omfattet av vernesonen utgjør fra 2. november 2024 ny overvåkingssone.*

Vedlegg 1 (kart) til forskriften erstattes av vedlegg 1 til denne forskriften.

II

Forskriften trer i kraft 2. november 2024.

Vedlegg 1:

Kart over ILA-restriksjonssone i Sveio og Bømlo kommuner, Vestland.

